

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO PIRMININKO PAVADUOTOJO NUTARTIS

2013 m. kovo 7 d.*

„Apeliacinis skundas — Laikinių apsaugos priemonių taikymas — Įmonių koncentracijos — Europos elektros energijos rinka — EDF įsigijimas Segebel SA kontrolės — Sprendimas, kuriuo koncentracija pripažįstama suderinama su bendrąja rinka, jai EDF laikosi priimtų įsipareigojimų — Komisijos atsisakymas pratęsti EDF nustatytą terminą laikytis tam tikrų įsipareigojimų — Skubos ir rimtos bei nepataisomos žalos sąvokos“

Byloje C-551/12 P(R)

dėl 2012 m. lapkričio 30 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 57 straipsnio antrą pastraipą pateikto apeliacinio skundo

Électricité de France SA (EDF), įsteigta Paryžiuje (Prancūzija), atstovaujama *abogados* A. Creus Carreras ir A. Valiente Martin,

ieškovė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai C. Giolito ir S. Noë,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMO PIRMININKO PAVADUOTOJAS,

išklausęs pirmąjį generalinį advokatą M. N. Jääskinen,

priima šią

Nutartį

- 1 Savo apeliaciniame skunde *Électricité de France SA* (EDF) (toliau – EDF) prašo panaikinti 2012 m. spalio 11 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo pirmininko nutartį *Électricité de France prieš Komisiją* (T-389/12 R, toliau – skundžiama nutartis), kuria jis atmetė jos prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, susijusias su 2012 m. birželio 28 d. Komisijos sprendimu C(2012) 4617 galutinis (toliau – ginčijamas sprendimas), kuriuo atsisakoma pratęsti jai nustatytą terminą, per kurį turi būti įvykdyti tam tikri įsipareigojimai, pakartoti 2009 m. lapkričio 12 d. Sprendime C(2009) 9059, kuriuo leidžiama vykdyti koncentraciją, susijusią su *Électricité de France* išimtinės *Segebel* turto kontrolės įgijimu (byla COMP/M.5549 – *EDF/Segebel*).

* Proceso kalba: anglų.

Teisinis pagrindas, faktinės bylos aplinkybės ir procesas teisę taikyti laikinąsias apsaugos priemones turinčiame teisme

- 2 Teisinis pagrindas ir bylos faktinės aplinkybės buvo apibendrintos skundžiamos nutarties 1–5 punktuose:
 - „1 2009 m. lapkričio 12 d. Sprendimu C(2009) 9059 Europos Bendrijų Komisija pagal 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (EB Susijungimų reglamentas) (OL L 24, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 40) 6 straipsnio 1 dalies b punktą ir 2 dalį ieškovei [EDF] išdavė leidimą vykdyti koncentraciją įsigyjant išimtinę Belgijos įmonės *Segebel* turto kontrolę, su sąlyga, kad ji, siekiant išsklaidyti abejonės dėl koncentracijos atitikties bendrajai rinkai, laikysis dviejų jos Komisijai pasiūlytų įsipareigojimų (byla COMP/M.5549 – *EDF/Segebel*).
 - 2 2011 m. liepos mėn. pardavusi projektą *Dils-Energie*, susijusį su centrinės elektrinės vystymu, ieškovė savo pirmąjį įsipareigojimą įvykdė.
 - 3 Pagal antrąjį įsipareigojimą ieškovė privalėjo tinkamam pirkėjui parduoti kitą projektą, susijusį su centrinės elektrinės vystymu, būtent projektą *Nest-Energie*, jeigu ji iki 2012 m. birželio 30 d. nepriimtų galutinio sprendimo pati investuoti į šį projektą.
 - 4 Remdamasi dideliais ir tvariais pasikeitimais, kurie įvyko Belgijos elektros energijos rinkoje po to, kai buvo priimtas Sprendimas C(2009) 9059 leisti vykdyti koncentraciją ir kurių nebuvo galima numatyti 2009 m., ieškovė 2012 m. gegužės 14 d. laišku kreipėsi į Komisiją teigdama, kad ji, kaip ir bet kuris kitas rinkoje veikiantis ūkio subjektas, neturėjo jokios galimybės priimti galutinį sprendimą investuoti į projektą *Nest-Energie* prieš 2012 m. birželio 30 d. pasibaigiant nustatytam terminui. Ji prašė Komisijos – ši turi tokią teisę pagal įsipareigojimų 4 skyriuje nustatytą peržiūros sąlygą – pratęsti šį terminą iki 2014 m. gruodžio 31 dienos.
 - 5 [Ginčijamu] sprendimu Komisija atsisakė patenkinti prašymą pratęsti terminą, tačiau ieškovei suteikė papildomą trijų su puse mėnesių terminą, t. y. iki 2012 m. spalio 15 d. <...>“
- 3 2012 m. rugsėjo 5 d. ieškovė pateikė Bendrojo Teismo kanceliarijoje ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.
- 4 Tą pačią dieną Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktais atskirais dokumentais ieškovė, remdamasi Bendrojo Teismo procedūros reglamento 76 a straipsniu, paprašė taikyti pagreitintą procedūrą ir pateikė prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, Bendrojo Teismo pirmininko prašydama:
 - nurodyti pratęsti jai skirtą terminą priimti galutinį sprendimą investuoti arba parduoti projektą *Nest-Energie*, kol Bendrasis Teismas priims galutinį sprendimą,
 - atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.
- 5 Savo rašytinėse pastabose Komisija teisę taikyti laikinąsias apsaugos priemones turinčio teisėjo prašė atmesti minėtą prašymą.

Skundžiama nutartis

- 6 Skundžiamos nutarties 10 punkte priminęs, kad dvi sąlygos, atitinkamai susijusios su skuba ir *fumus boni juris*, yra kumuliacinės, Bendrojo Teismo pirmininkas, pradedant tos nutarties 13 punktu, pirmiausia nagrinėjo klausimą, ar buvo įvykdyta skubos sąlyga.

- 7 Skundžiamos nutarties 14 punkte jis pažymėjo, kad, EDF manymu, ginčijamo sprendimo sukurta skuba yra tam sprendimui būdinga, nes jis įpareigoja (potencialiam) konkurentui parduoti tam tikrą turtą, o pardavus pirminės padėties atkurti neįmanoma. Jis pridūrė, kad atsižvelgiant į EDF argumentus tokios žalos beveik neįmanoma apskaičiuoti, nes EDF ją patirtų neribotam laikotarpiui, o skubiai parduodant kyla didelis pavojus parduoti nuostolingai.
- 8 Skundžiamos nutarties 15 punkte priminęs, kad prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo skuba turi būti įvertinta atsižvelgiant į būtinybę priimti laikiną sprendimą, siekiant išvengti rimtos ir nepataisomos žalos šaliai, kuri prašo taikyti laikinąsias priemones, minėtos nutarties 16–18 punktuose Bendrojo Teismo pirmininkas nurodė, kad kai nustatyta žala yra finansinė, prašomos laikinosios apsaugos priemonės gali būti pateisinamos, jei paaiškėja, jog nepriėmus šių priemonių ieškovė atsidurtų padėtyje, kurioje kiltų pavojus jos finansiniam gyvybingumui dar prieš pagrindinėje byloje priimant galutinį sprendimą arba kai labai pakistų jos rinkos dalys, atsižvelgiant, be kita ko, į jos įmonės dydį ir apyvartą, taip pat grupės, kuriai ji priklauso, charakteristikas. Todėl prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, Bendrojo Teismo pirmininko manymu, reikia pateikti konkrečią ir aiškią išsamiais dokumentais pagrįstą informaciją, kuri patikimai ir bendrai apibūdintų ieškovės finansinę padėtį, ir būtų galima tiksliai įvertinti pasekmes, kurios tikriausiai kiltų nepriėmus prašomų priemonių.
- 9 Skundžiamos nutarties 19–21 punktuose Bendrojo Teismo pirmininkas nusprendė, kad žala, kuri nurodoma šioje byloje, neabejotinai turi būti laikoma visiškai finansine žala, nes EDF kilo abejonų tik dėl jos kiekybinio įvertinamo. Todėl jis konstatavo, kad prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo EDF nepateikė jokios informacijos apie savo įmonės dydį ir apyvartą, taigi – patikimai ir bendrai neapibūdino jos finansinės padėties. Be to, Bendrojo Teismo pirmininkas pažymėjo, kad EDF net nurodė apie tai, kad jos įmonė priklauso EDF įmonių grupei, ką jau kalbėti apie jos finansinę padėtį.
- 10 Skundžiamos nutarties 22–24 punktuose Bendrojo Teismo pirmininkas padarė išvadą, kad EDF neįrodė, jog nurodyta finansinė žala yra pakankamai rimta, kad būtų pakankamas pagrindas taikyti laikinąsias apsaugos priemones. Jis konstatavo, kad EDF, be kita ko, neįrodė, kad nepritaikius prašomų laikinųjų apsaugos priemonių ji atsidurtų padėtyje, kai kiltų pavojus pačiam jos egzistavimui arba labai pakistų jos rinkos dalys. Todėl Bendrojo Teismo pirmininkas manė, kad nurodoma skuba nebuvo įrodyta, o ieškovės nurodyta finansinė žala negali pateisinti prašomų laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.
- 11 Pagaliau visapusiškumo dėlei Bendrojo Teismo pirmininkas skundžiamos nutarties 25 ir 26 punktuose pridūrė, kad nurodyta finansinė žala turėjo būti mažesnė nei investicijų, reikalingų įgyvendinti *Nest-Energie* projektą, sąnaudos, vertinamos 800 mln. eurų suma. Atsižvelgdamas į tai, kad pagal viešuosius šaltinius, kaip antai 2011 m. EDF grupės internete paskelbtą ataskaitą, bendra grupės apyvarta 2011 m. viršijo 65 mlrd. eurų, Bendrojo Teismo pirmininkas nusprendė, jog neįsivaizduojama, kad ieškovės žalą, atsiradusią pardavus už projekto *Nest-Energie* įgyvendinimą atsakingos bendrovės turtą arba priėmus galutinį sprendimą pačiai daryti investicijas į šį projektą, būtų galima laikyti rimta.
- 12 Skundžiamos nutarties 27 ir 28 punktuose Bendrojo Teismo pirmininkas atmetė EDF prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nesant skubos, tačiau nenagrinęjo klausimo dėl nurodytos žalos nepataisomumo.

Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai:

- 13 EDF Teisingumo Teismo prašo:
- panaikinti skundžiamą nutartį ir taikyti Bendrojo Teismo prašomas taikyti laikinąsias apsaugos priemonės byloje T-389/12 R, t. y. pratęsti terminą, per kurį EDF turi priimti galutinį sprendimą investuoti į projektą *Nest-Energie* ar jį parduoti, kol bus priimtas Bendrojo Teismo sprendimas dėl ieškinio dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo,
 - subsidiariai panaikinti skundžiamą nutartį ir grąžinti bylą Bendrajam Teismui,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas ir
 - surengti posėdį siekiant išsiaiškinti skirtingus nagrinėjamus teisės klausimus.
- 14 2012 m. gruodžio 21 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateiktose pastabose Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą arba subsidiariai atmesti prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemonės ir priteisti iš EDF bylinėjimosi išlaidas.
- 15 2013 m. sausio 28 d. ieškovės prašymu surengtame teismo posėdyje buvo išklaustytos šalių pastabos ir jų atsakymai į klausimus.

Dėl apeliacinio skundo

- 16 Grįsdama savo apeliacinį skundą, EDF nurodo penkis pagrindus, susijusius atitinkamai su:
- teisės veiksmingai pareikšti ieškinį pažeidimu,
 - teisės į teisingą bylos nagrinėjimą pažeidimu,
 - vienodo požiūrio principo pažeidimu,
 - skubos teisinės sąvokos vertinimo klaida,
 - subsidiariai – bylai svarbių faktinių aplinkybių apibrėžiant teisinę skubos sąvoką akivaizdžia vertinimo klaida.
- 17 Pirmiausia reikia išnagrinėti ketvirtąjį pagrindą dėl teisės klaidos, kiek tai susiję su skubos sąvoka, kuri galima padalyti į tris dalis.
- 18 Pirma, EDF priekaištauja Bendrojo Teismo pirmininkui, kad nusprendė, jog būtinos laikinųjų apsaugos priemonių skyrimo sąlygos, konkrečiau kalbant, susijusios su faktiniais bei teisiniais pagrindais, *prima facie* patvirtinančiais prašomos laikinosios apsaugos priemonės reikalingumą (*fumus boni juris*), ir skuba, yra visiškai skirtingos, nors iš tiesų jos tarpusavyje susijusios, todėl *fumus boni juris*, kuris šiuo atveju yra labai ryškus, turėjo turėti poveikį vertinant skubos sąlygą.
- 19 Antra, skundžiamoje nutartyje padaryta klaida, susijusi su „rimtos žalos“ sąvoka. Pagal teismo praktiką rimta žala paprasčiausia yra žala, kuri nėra nereikšminga. Pagal Bendrojo Teismo pirmininko šioje nutartyje atliktą analizę praktiškai būtų daroma klaidinga išvada, kad didelei įmonei padaryta žala niekuomet nėra rimta. EDF, grįsdama savo argumentus, remiasi 1975 m. sausio 16 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi *Johnson & Firth Brown prieš Komisiją* (3/75 R, Rink. p. 1), kuria jis ieškovei jos prašymu pritaikė laikinąją apsaugos priemonę ir suspendavo įpareigojimą *British Steel Corporation* perparduoti tam tikrą turtą. EDF taip pat pažymi, kad byloje, kurioje priimtas 2002 m.

spalio 22 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Schneider Electric prieš Komisiją* (T-77/02, Rink. p. II-4201), Komisija implicitiškai pripažino skubą esant situacijai, kai suinteresuota įmonė buvo priversta perparduoti jau įsigytas akcijas, su šia įmone sudarydama taikos susitarimą ir pratęsdama terminą įvykdyti šį perpardavimą.

- 20 Trečia, Bendrojo Teismo pirmininkas padarė teisės klaidą, kai pripažino EDF patirtą žalą „visiškai finansine“.
- 21 Šiuo klausimu, kadangi ketvirtojo pagrindo pirmoje dalyje ieškovė teigia, kad būtinos laikinųjų apsaugos priemonių taikymo sąlygos yra tarpusavyje susijusios, todėl faktiniai bei teisiniai pagrindai, *prima facie* patvirtinantys prašomos laikinosios apsaugos priemonės reikalingumą (*fumus boni juris*), kurie šioje byloje tariamai yra labai ryškūs, turėjo turėti poveikį vertinant skubos sąlygą, primintina, kad pagal teismo praktiką ir, kaip Bendrojo Teismo pirmininkas tai pažymėjo skundžiamos nutarties 10 punkte, šios sąlygos yra kumuliacinės, todėl prašymai dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo turi būti atmesti, jei bent viena iš šių sąlygų nėra įvykdyta (1996 m. spalio 14 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *SCK ir FNK prieš Komisiją*, C-268/96 P(R), Rink. p. I-4971, 30 punktas; 1998 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Emesa Sugar prieš Komisiją*, C-364/98 P(R), Rink. p. I-8815, 47 punktas ir 2012 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Hassan prieš Tarybą*, C-168/12 P(R), 22 punktas).
- 22 Atlikdamas šį bendrą tyrimą teisę taikyti laikinąsias apsaugos priemones turintis teisėjas turi didelę diskreciją ir atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes gali laisvai nuspręsti dėl būdo ir tvarkos, kuriais vadovaujantis šios skirtingos sąlygos turi būti patikrintos, nes jokia Sąjungos teisės taisyklė jo neįpareigoja remtis iš anksto nustatyta analizės tvarka vertinant būtinybę taikyti laikinąsias apsaugos priemones (1995 m. liepos 19 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Komisija prieš Atlantic Container Line ir kt.*, C-149/95 P(R), Rink. p. I-2165, 23 punktas ir minėtos Nutarties *Emesa Sugar prieš Komisiją* 44 punktas).
- 23 Taigi neatmestina, kad teisę taikyti laikinąsias apsaugos priemones turintis teisėjas, vertindamas skubą ir prireikus sverdamas esamus interesus, kai mano, kad tai tinkama, gali atsižvelgti į santykinai rimtą pagrindų, kuriais siekiama įrodyti *fumus boni juris*, pobūdį (minėtos Nutarties *Hassan prieš Tarybą* 24 punktas; taip pat šiuo klausimu žr. 2001 m. vasario 23 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Austrija prieš Tarybą*, C-445/00 R, Rink. p. I-1461, 110 punktą).
- 24 Tačiau nors santykinai rimtas *fumus boni juris* pobūdis nėra visiškai be poveikio vertinant skubą, vis dėlto pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 104 straipsnio 2 dalį egzistuoja dvi atskiros sąlygos, kurias įvykdžius gali būti sustabdomas institucijos akto taikymas, todėl ieškovas privalo įrodyti ir tai, kad rimta ir nepataisoma žala yra neišvengiama (žr. 2011 m. sausio 31 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Komisija prieš Éditions Odile Jacob*, C-404/10 P-R, 27 punktą ir 2012 m. liepos 19 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Akhras prieš Tarybą*, C-110/12 P(R), 26 punktą).
- 25 Šiomis sąlygomis pažymėtina, kad nors Bendrojo Teismo pirmininkas išnagrinėjo, ar egzistuoja *fumus boni juris*), ir net tai pripažino, ši aplinkybė neatleido jo nuo pareigos išnagrinėti skubos sąlygą ir savaime negalėjo lemti prašomų laikinųjų apsaugos priemonių taikymo (minėtos Nutarties *Hassan prieš Tarybą* 26 punktas).
- 26 Darytina išvada, kad skundžiamos nutarties 13 punkte, pagal kurį pirmiausia reikia išnagrinėti, ar įvykdyta skubos sąlyga, nepadaryta jokia teisės klaida. Todėl ketvirtojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti.
- 27 Ketvirtojo pagrindo antroje dalyje ieškovė teigia, kad skundžiamoje nutartyje padaryta teisės klaida, susijusi su „rimtos žalos“ sąvoka. Ji pirmiausia teigia, kad pagal Bendrojo Teismo pirmininko šioje nutartyje atliktą analizę praktiškai reiktų daryti klaidingą išvadą, kad didelei įmonei padaryta žala niekuomet nėra rimta.

- 28 Šiuo klausimu primintina, kad skundžiamos nutarties 16–19 punktuose Bendrojo Teismo pirmininkas pirmiausia nurodė sąlygą, jog ieškovė, siekdama įrodyti, jog gali patirti rimtą ir nepataisomą finansinę žalą, prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo privalo pateikti konkrečią ir aiškią išsamiais dokumentais pagrįstą informaciją, kuri leistų susidaryti patikimą ir bendrą jos finansinės padėties vaizdą ir juo remiantis tiksliai įvertinti pasekmes, kurios tikriausiai kiltų nepriėmus prašomų priemonių.
- 29 Paskui šios nutarties 20 ir 21 punktuose Bendrojo Teismo pirmininkas konstatavo, kad ieškovė prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nepateikė jokios informacijos apie savo įmonės dydį ir apyvartą. Galiausiai jis pabrėžė, kad ieškovė net nenurodė apie savo priklausomybę EDF grupei, ką jau kalbėti apie šios grupės finansinę padėtį. Tuo remdamasis minėtos nutarties 22 punkte jis padarė išvadą, kad ieškovė neįrodė, jog nurodyta finansinė žala buvo pakankamai rimta, kad ji pateisintų prašomų laikinųjų apsaugos priemonių taikymą; todėl tos pačios nutarties 27 punkte jis pažymėjo, kad nebuvo būtina nagrinėti nurodytos žalos nepataisomumo klausimo.
- 30 Konstatuotina, kad šiuose svarstymuose padaryta teisės klaida, susijusi su „rimtos žalos“ sąvoka.
- 31 Pirma, manydamas, kad neturėdamas duomenų, kuriais remiantis būtų galima nustatyti patikimą ir bendrą ieškovės finansinės padėties vaizdą, negali vertinti ieškovės prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nurodytos finansinės žalos rimtumo, Bendrojo Teismo pirmininkas savo svarstymus grindžia rimtumo sąvokos aiškinimu, kuris yra visiškai lyginamasis. Iš tiesų pagal šiuos svarstymus visuomet būtina turėti galimybę palyginti visos nurodytos finansinės žalos dydį su įmonės, kuri ją patirtų nepritaikius prašomų laikinųjų priemonių, dydžiu. Tačiau prašymo, kurį šioje byloje pateikė ieškovės, atveju taip nėra; jis grindžiamas ne jos finansine padėtimi, bet iš esmės įpareigojimu padaryti komercinį sprendimą per tariamai netinkamą terminą.
- 32 Iš tiesų įmonės dydis gali turėti poveikį vertinant nurodytos finansinės žalos rimtumą – ji laikoma tuo rimtesne, kuo yra didesnė, palyginti su įmonės dydžiu, ir atvirksčiai. Taigi tam tikromis aplinkybėmis argumentai, susiję su nurodytos žalos rimtumu, gali būti atmesti paprasčiausiai palyginus žalą su įmonės, galinčios patirti tokią žalą, apyvarta (šiuo klausimu žr. 1981 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Arbed ir kt. prieš Komisiją*, 20/81 R, Rink. p. 721, 14 punktą ir 1990 m. gegužės 23 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Comos-Tank ir kt. prieš Komisiją*, C-51/90 R ir C-59/90 R, Rink. p. I-2167, 25 ir 26 punktus).
- 33 Tačiau negalima atmesti to, kad finansinė žala, kuri objektyviai yra didelė ir tariamai atsiranda dėl įpareigojimo priimti svarbų galutinį komercinį sprendimą per netinkamą terminą, gali būti laikoma „rimta“, ar net to, kad tokios žalos rimtumas gali būti laikomas akivaizdžiu net nesant informacijos apie atitinkamos įmonės dydį. Todėl vien to, kad ieškovė savo prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nepateikė informacijos apie įmonės, kuriai ji priklauso, dydį, nepakanka siekiant atmesti šį prašymą motyvuojant tuo, kad ieškovė neįrodė nurodytos žalos rimtumo.
- 34 Antra, tiek, kiek skundžiama nutartis, atsižvelgiant į jos 22 punktą, grindžiama faktine aplinkybe, kad ieškovė, be kita ko, neįrodė, jog, laikantis šios nutarties 16 punkte minėtoje teismo praktikoje nustatytų reikalavimų, nepritaikius prašomų laikinųjų apsaugos priemonių ji atsidurtų padėtyje, kai kiltų pavojus pačiam jos egzistavimui arba smarkiai pakistų jos rinkos dalys, šie reikalavimai pagal savo pobūdį yra labiau susiję su nurodytos žalos nepataisomumo sąvoka, o ne su jos rimtumu. Kadangi skundžiama nutartis išimtinai grindžiama tuo, kad rimta žala negali būti nustatyta neištyrus jos nepataisomumo, minėti reikalavimai nėra svarbūs vertinant šioje nutartyje padarytų svarstymų pagrįstumą.
- 35 Kadangi ketvirto pagrindo antra dalis yra pagrįsta, reikia panaikinti tą skundžiamos nutarties dalį, kurioje teisę taikyti laikinąsias apsaugos priemones turintis teisėjas padarė teisės klaidą, susijusią su sąvoka „rimta žala“. Todėl nebūtina nagrinėti ketvirtojo pagrindo trečios dalies, kaip nereikia nagrinėti ir pirmojo, antrojo, trečiojo ir penktojo pagrindų.

- 36 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, jei Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą, jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, toje byloje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą.
- 37 Minėta nuostata taikoma ir pagal Teisingumo Teismo statuto 57 straipsnio antrą pastraipą pateiktiems apeliaciniams skundams (žr. 1997 m. sausio 29 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Antonissen prieš Tarybą ir Komisiją*, C-393/96 P(R), Rink. p. I-441, 45 punktą ir 2012 m. birželio 14 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Qualitest FZE prieš Tarybą*, C-644/11 P(R), 59 punktą).
- 38 Kadangi ši byla yra tos stadijos, kai galima priimti sprendimą, reikia nuspręsti dėl EDF prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

Dėl prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo

- 39 Bendrojo Teismo procedūros reglamento 104 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad prašymuose dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo turi būti nurodomas „ginčo dalykas, aplinkybės, dėl kurių reikia skubaus sprendimo, ir faktiniai bei teisiniai pagrindai, *prima facie* patvirtinantys prašomos laikinosios apsaugos priemonės reikalingumą“. Be to, prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo turi būti pakankamai aiškus ir konkretus, kad vien juo remiantis atsakovas galėtų parengti savo pastabas, o teisę taikyti laikinąsias apsaugos priemones turintis teisėjas – priimti sprendimą dėl prašymo atitinkamai be jokios kitos pagrindžiančios informacijos, nes esminės faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis jis remiasi, turi nuosekliai ir suprantamai kilti iš paties prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo (2010 m. balandžio 30 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Ziegler prieš Komisiją*, C-113/09 P(R), 13 punktas).
- 40 Ieškovei tenka pareiga pateikti įrodymų, kad ji negali laukti su pagrindiniu ieškiniu susijusio proceso pabaigos nepatirdama rimtos ir nepataisomos žalos (šiuo klausimu žr. 1991 m. gruodžio 4 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Matra prieš Komisiją*, C-225/91 R, Rink. p. I-5823, 19 punktą ir minėtos Nutarties *SCK ir FNK prieš Komisiją* 30 punktą). Nors ir neturi būti absoliučiai tiksliai įrodyta, kad bus padaryta žala, vis dėlto jos atsiradimas turi būti pakankamai patikimai numatomas (1993 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Vokietija prieš Tarybą*, C-280/93 R, Rink. p. I-3667, 32 ir 34 punktai ir 1999 m. gruodžio 14 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *HFB ir kt. prieš Komisiją*, C-335/99 P(R), Rink. p. I-8705, 67 punktas).
- 41 Be to, pateikus prašymą sustabdyti Sąjungos akto taikymą, prašomos laikinosios apsaugos priemonės taikymas pateisinamas tik tuomet, jei nagrinėjamas aktas yra lemiamas nurodomos rimtos ir nepataikomos žalos priežastis (minėtos Nutarties *Akhras prieš Tarybą* 44 punktas ir minėtos Nutarties *Hassan prieš Tarybą* 28 punktas). Nors šioje byloje prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nėra formaliai susijęs su prašymu sustabdyti akto taikymą, konstatuotina, kad prašoma laikinosios apsaugos priemonė yra susijusi su tokiu sustabdymu, nes ieškovė prašo suteikti jai papildomą dvejų metų terminą pasirinkti vieną iš dviejų jos išsipareigojime, susijusiame su *Nest-Energie* projektu, nurodytų galimybių. Todėl ši laikinoji priemonė gali būti taikoma tik tuomet, jei Komisijos atsisakymas patenkinti ieškovės prašymą pratęsti terminą laikytinas lemiamas nurodomos rimtos ir nepataisomos žalos priežastimi.
- 42 Šiuo klausimu pirmiausia pažymėtina, kad prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo dalyje, susijusioje su tariamai rimta ir nepataisoma žala, kurią patirtų ieškovė, nėra jokio nurodomos žalos dydžio vertinimo ir ji išimtinai susijusi su pasekmėmis, kurios, ieškovės manymu, kils nedelsiant pardavus *Nest-Energie* projektą, tačiau nekalbant apie tas, kurios gali kilti priėmus sprendimą investuoti į šį projektą, nors pagal nagrinėjamą išsipareigojimą ieškovė gali rinktis iš dviejų galimybių. Be to, kiek tai susiję su skuba, ieškovė savo prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo teigia, kad

„(ginčijamuoju) sprendimu sukurta skuba, į kurią atsižvelgus turi būti pradėta pardavimo procedūra iki 2012 m. spalio 16 d., yra akivaizdi net pagal savo pobūdį, nes bendrovė EDF įpareigojama parduoti tam tikrą turtą tinkamam pirkėjui, kuris yra (potencialus) konkurentas“.

- 43 Tačiau vertinant visą prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo tekstą matyti, kad ieškovės nurodoma žala kyla iš faktinės aplinkybės, kad ji privalo iki 2012 m. birželio 30 d. – ginčijamu sprendimu terminas pratęstas iki 2012 m. spalio 15 d. – pasirinkti iš dviejų jos antrajame įsipareigojime numatytų galimybių, t. y. viena vertus, parduoti projektą *Nest-Energie* tinkamam pirkėjui arba, kita vertus, priimti galutinį sprendimą pačiai investuoti į šį projektą, nors pasirinkusi bet kurią iš šių galimybių ji tariamai patirtų finansinių nuostolių. Iš tiesų ieškovė teigia, kad investuojant į projektą *Nest-Energie* reiktų išleisti 800 mln. eurų sumą, kuri galėtų padengti jos metines fiksuotąsias ir kintamąsias išlaidas, tačiau akivaizdu, jog ši suma nepadengtų jos pradinių investicijų ir nesiektų minimalios pelno ribos, o nedelsiant pardavus projektą konkurentui reiktų prisiimti rimtą riziką parduoti nuostolingai ir negalima būtų atkurti pradinės padėties, nes ieškovė prarastų galimybę pati investuoti į šį projektą.
- 44 Nepaisant tokio prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo aiškinimo, konstatuotina, kad pagal reikalavimus, išplaukiančius iš šios nutarties 39 ir 40 punktuose minėtos teismo praktikos, ieškovė nepateikė įrodymų, patvirtinančių rimtą žalą, kurią būtų galima numatyti su pakankama didele tikimybe.
- 45 Iš tiesų ieškovė savo prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nepateikia jokios svarbios informacijos, kiek tai susiję su žalos, kurią ji vienu ar kitu atveju, atsižvelgiant į jos laisvai vieną iš dviejų pasirinktą galimybę, gali patirti, pobūdžiu ir dydžiu. Kaip per posėdį pažymėjo Komisija, manytina, kad dabartinė nagrinėjamo projekto vertė, kuri, beje, didele dalimi priklauso nuo jo pelningumo perspektyvų, iš principo atitinka kainą, kurią pirkėjas būtų pasirengęs sumokėti jo pardavimo atveju įgyvendinant turto išpardavimo procedūrą, nes bet koks kitoks šios vertės vertinimas neišvengiamai būtų spekuliacinis. Ši išvada reiškia, kad tuomet, kai ieškovė nedelsiant parduos projektą *Nest-Energie*, ji iš principo nepatirs jokios žalos, nes parduodama turtą gaus jo faktinę vertę atitinkančią sumą.
- 46 Vis dėlto tiek, kiek ieškovė mano, pirma, kad esamos rinkos sąlygos jai neleidžia priimti teigiamo sprendimo investuoti į projektą iki 2012 m. birželio 30 d., ar net iki 2012 m. spalio 15 d. ir, antra, kad tokiomis aplinkybėmis parduodama projektą *Nest-Energie* ji patirtų nuostolių, jos argumentai, susiję su rimtos ir nepataisomos žalos atsiradimu, kiekvienu iš šių atvejų grindžiami prielaida, kad aptariamo projekto pelningumo perspektyvos gali tik gerėti ir jo faktinė vertė yra nenormaliai maža.
- 47 Darytina išvada, kad nurodyta žala atsiranda tik tuomet, jei elektros energijos gamintojų požiūriu sąlygos Belgijos elektros energijos rinkoje iki 2014 m. pabaigos vystysis teigiama linkme, todėl ieškovė galėtų investuoti į projektą *Nest-Energie* arba jį parduoti esant tinkamesnėms rinkos sąlygoms tokiems veiksams atlikti. Priešingu atveju ieškovė nepatirtų jokios žalos, nes negautų jokios naudos iš galimybės laukti iki 2014 m. pabaigos siekiant priimti sprendimą, nes ji privalės tai padaryti panašiomis rinkos sąlygomis arba net dar mažiau palankiomis, palyginti su esamomis sąlygomis.
- 48 Taikant šios nutarties 40 punkte nurodytus teismo praktikos principus, tokia žala, apie kokią nurodoma šioje byloje, taip pat jos dydis ir rimtumas, gali būti laikomi kaip pakankamai numatomi tik tuomet, jei įrodoma, jog tikėtina, kad atsiras šią žalą keliančios aplinkybės, t. y. Belgijos elektros energijos rinka, kaip to ir tikimasi, vystysis teigiama linkme. Todėl pati ieškovė, kad įrodytų skubą, apie kurią ji nurodo savo prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, jei pageidauja remtis tokios žalos rimtumu, turi pateikti argumentų ir įrodymų, rodančių, kad tikėtina, jog Belgijos elektros energijos rinka elektros energijos gamintojų požiūriu vystysis teigiama linkme iki 2014 m. pabaigos ir būtent tuomet ji, jeigu būtų pritaikyta prašoma laikinoji apsaugos priemonė, galėtų padaryti komercinį sprendimą, kurį privalo padaryti pagal aptariamą įsipareigojimą esant gerokai tinkamesnėms sąlygoms.

- 49 Šiuo klausimu pažymėtina, kad ieškovė savo prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nepateikė nei tokių argumentų, nei įrodymų. Atvirksčiai, laikotarpiu nuo 2009 m. iki 2012 m. Belgijos elektros energijos rinkoje įvykusių pasikeitimų, dėl kurių susiklostė dabartinė šios rinkos padėtis, ji laikė „reikšmingais ir tvariais“.
- 50 Be to, ieškovė savo prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo taip pat nenurodė priežasčių, dėl kurių tariamai neigiamos pasekmės, kylančios iš pareigos 2012 m. priimti komercinį sprendimą parduoti projektą *Nest-Energie* ar priimti galutinį sprendimą į jį investuoti, yra rimta žala, kuri aiškiai padaroma Komisijai atsisakius pratęsti numatytą tokio sprendimo priėmimo terminą.
- 51 Iš tiesų, nors priėmus sprendimą, kuriuo pratęsiamas aptariamame išipareigojime nustatytas terminas, šias pasekmes būtų galima nukelti vėlesniam laikui arba net jų išvengti, pažymėtina, kad Belgijos elektros energijos rinkos vystymasis laikotarpiu nuo 2009 m. ir 2012 m., taip pat pirminis 2009 m. pačios ieškovės padarytas sprendimas priimti šį ipareigojimą, yra ne mažiau svarbios tiesioginės jų atsiradimo priežastys. Iš tiesų, jei iš pradžių numatytas terminas būtų buvęs kitoks arba jei nagrinėjamos rinkos vystymasis būtų buvęs kitoks, nebūtų poreikio pateikti prašymą pratęsti terminą ar priimti ginčijamą sprendimą, dėl kurių vykdomas šis procesas. Todėl Komisijos atsisakymas pratęsti šį terminą negali būti laikomas lemiamu nurodytos žalos atsiradimo priežastimi, kaip tai suprantama pagal šios nutarties 41 punkte minėtą teismo praktiką.
- 52 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad ieškovė neįrodė, jog nepritaikius prašomų laikinųjų apsaugos priemonių ji gali patirti rimtą žalą.
- 53 Pridurtina, kad bet kuriuo atveju šioje byloje nurodyta žala negali būti vertinama kaip nepataisoma.
- 54 Jei nurodoma žala yra finansinė, prašomos laikinosios apsaugos priemonės yra pateisinamos, kai nepriėmus šių priemonių ieškovė atsidurtų padėtyje, kai kiltų pavojus jos finansiniam gyvybingumui dar prieš pagrindinėje byloje priimant galutinį sprendimą arba kai šiuo požiūriu stipriai pakistų jos rinkos dalys, atsižvelgiant į, be kita ko, jos įmonės dydį ir apyvartą, taip pat įmonių grupės, kuriai ji priklauso, charakteristikas (šiuo klausimu žr. 1998 m. balandžio 15 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutarties *Camar prieš Komisiją ir Tarybą*, C-43/98 P(R), Rink. p. I-1815, 36 punktą).
- 55 Kadangi šioje byloje kriterijus, susijęs su rinkos dalių praradimu, nėra svarbus, reikia išnagrinėti, ar nepritaikius prašomų laikinųjų apsaugos priemonių ieškovė atsidurtų padėtyje, kai kiltų pavojus jos finansiniam gyvybingumui.
- 56 Nurodyta žala apskaičiuojama atsižvelgiant į nuostolingą pardavimą ir sumažėjusius pelno lūkesčius, kiek tai susiję su investicijomis, kurių suma siekia tik 800 mln. eurų, nors iš viešųjų šaltinių, būtent EDF grupės interneto puslapyje paskelbtos 2011 m. ataskaitos, matyti, jog šios grupės pasaulinė apyvarta 2011 m. viršijo 65 mlrd. eurų.
- 57 Atsižvelgiant į šią EDF grupės finansinę galią, pažymėtina, kad ieškovei padaryta žala, nesvarbu, ar pardavus už projekto *Nest-Energie* įgyvendinimą atsakingos bendrovės turtą, ar priėmus galutinį sprendimą pačiai investuoti į šį projektą, negali kelti pavojaus jos finansiniam gyvybingumui.
- 58 Šios išvados negali paneigti ieškovės penktajame apeliacinio skundo pagrinde nurodyti argumentai, kad iš esmės EDF grupės pasaulinės apyvartos, t. y. 65 mlrd. eurų, ir nagrinėjamų investicijų sąnaudų, t. y. 800 mln. eurų, palyginimas nėra svarbus šioje byloje vertinant, ar nurodyta žala yra rimta. Tačiau reikia konstatuoti, kad toks palyginimas bet kuriuo atveju yra svarbus vertinant, ar ši žala nepataisoma. Iš tiesų žala, kurią sudaro nuostoliai, tariamai galintys būti patirti darant investicijas, kurių sąnaudos yra 800 mln. eurų, negali kelti pavojaus įmonei, kurios apyvartą sudaro daugiau kaip 65 mlrd. eurų, finansiniam gyvybingumui.

- 59 Pagaliau argumentas, kad nurodytos žalos neįmanoma apskaičiuoti, todėl ji yra nepataisoma, negali būti priimtas, nes, kaip matyti iš šios nutarties 42–49 punktų, ieškovė savo prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo tinkamai neapibūdino šios žalos pobūdžio ir dydžio.
- 60 Iš tiesų finansinė žala laikoma nepataisoma, jeigu ji negali būti visiškai atlyginta, o taip gali būti pirmiausia tuomet, kai žalos, net kai ji padaroma, negalima apskaičiuoti (minėtos Nutarties *Comos-Tank ir kt. prieš Komisiją* 24 punktą).
- 61 Tačiau neįmanoma nuspręsti, ar žala gali būti apskaičiuota, kai prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nėra kiek įmanoma konkrečiau nurodytas jos pobūdis ir dydis. Iš tiesų pati ieškovė šiuo klausimu turi pateikti aiškių ir įtikinamų argumentų ir įrodymų, jei nori pasiremti šia teismo praktika, tačiau šioje byloje ji to nepadarė.
- 62 Taigi neįrodyta, kad EDF nurodyta žala gali būti laikoma nepataisoma.
- 63 Iš nurodytų svarstymų matyti, kad ieškovė neįrodė skubos taikyti prašomas laikinąsias apsaugos priemones. Todėl jos prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo turi būti atmetas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 64 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teismas priima galutinį sprendimą byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teismas.
- 65 Pagal minėto Procedūros reglamento 138 straipsnio 3 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.
- 66 Šioje byloje reikia nuspręsti, kad kiekviena iš šalių padengia savo išlaidas, patirtas apeliacinėje procedūroje Teisingumo Teisme.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas nutaria:

- 1. Panaikinti 2012 m. spalio 11 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo pirmininko nutarties *Électricité de France prieš Komisiją* (T-389/12 R) rezoliucinės dalies 1 punktą.**
- 2. Atmesti prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.**
- 3. *Électricité de France SA* (EDF) ir Europos Komisija padengia savo pačių bylinėjimosi apeliacinėje procedūroje Europos Sąjungos Teisingumo Teisme išlaidas.**

Parašai.